

מסורת הש"ס

א) יצמות כד לטו, ב) געיל ט, א) (געיל לה: ד) פיות דרך ארובה פליג, ט) שבת ק"ז: קבר, [תוספתא פ"ג, ו] (געיל כו: א) [שבת קבר: ע"ש, ט] (שם קבר: געיליב, ט) עירובין ז: ט) שם, ט) [יצמות טב: א] ט) [לקמן לטו: א] (ט) [נסח, ט) [פיין תוספות ז"ב ז"ה לטו],

גיליון הש"ס

רש"י ר"ה משום מקה ובספר רבו אבוד מן הקברא. עיין רש"י געיל דף ט ע"ב ד"ה אין פוסקין:

מוסף רש"י

הא ר' יהושע. הא דתנן משילין דש"י טירחא ביו"ט משום איבוד ממון ר' יהושע היא שמימי לבעול צבהה כשעמיה מן הבור (שבת קכד). ארתו ואת בנו שנפלו לבור ביו"ט ולחן שניהם ראייהם לחטיטה ביום אחד (שבת קפ"ג). ואינו נשחט. ושואל לו עלילה שמה תכרו שמן ממנו (שם). עד כאן לא קאמר ר"א התם. לחן מעיינין (שם). דאפשר לאערומי. דמחוי כמאן דעביד ללוך יו"ט, אבל גבי משילין דלילה לעומה לבעול להרמז לא (שם). ב"ש אומרים אין מוציאין. הוצאה שלא ללוך, דלא אשמיא לכתחילה ביו"ט טפי משכנתא אלא אוכל נפש (שבת קכד). לא את הקטן וגו'. כל מייל ללא לוך אכילה (ועילוי יב). הבהמה והכלים כרגלי הבעלים. שהשואל לא לוקח צבתה או כלום ממכרו ביום טוב, אינו יכול להליטם אלא לנמוס שהבעלים הראשונים מותרין לילך שם, ואם עירבו לנפון לא יוליכו י"ט לדרוס (שורבין ז:). כס שאין אדם יכול לילך ביו"ט, אלא עד תחום שבת, קך כהנאו אינה יוכלה לילך מן לתחום, וכליו נמי אין לו רשות לגרס מן לתחום (האחרון ח"א פ"י טו). הרי אלו כרגלי שתייהן. אין העסקה הולכת אלא לנמוס ששמיין מותרות לילך שם ואם עירבה זו לנפון חו לדרוס אין עסקה וזה ממוקמה לפי שאין לוו של נפון אפילו אמה אחת בדרוס וא"מ כשנתנו עירובין לטרף אלפים (שורבין ז:). ר' יהודה פוטר במים. שאין צעלת המים אסרת על צעלת הקמח כלום (שם).

מוסף תוספות

א. ונצ"ר כתב דלאו גופי' דרבנן הוא, אלא הקדש היינו מו"מ גופיה.

משילין פרק חמישי ביצה

דאים ליה אשה וצנים. שני זכרים לצ"ש או זכר ונקבה לצ"ה ותו לא
מיפקד כולי האי כדאמרינן ביצמות (דף קא:) ומיהא קלת מנזוה איכא כדאמר' צבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך (קהלת א'): **מזוה גדול.** האחים ליבם ונפקא לן מוהיה הצבור (דברים כה): **שאל**

יכסו. פסק דין לדיינין ושטר אירוסין לקדושין ושטר חליה לחוללת וכמזבה ליצמה: **משום מקה וממכר.** דלמקח וממכר דמו שמוציא מרשותו לרשות הקדש. ומקח וממכר* אסור מן המקרא דכתיב ממנזוה חפצך ודבר דבר (ישעיה נח). אי נמי מקח וממכר אתי לידי כתיבה שטרי מכירה וא"ת היא ליה גזרה לגזרה כולה חדא גזרה היא: **מני רב יוסף אפי' ליטנס לכהן זו ציוס.** דאיכא למימר לאו מוכחא מלתא היא דלתקוני טבלא מכין דאין ידוע שיהא הוא לריך לשיריים ורואים שמוליך תרומה לכהן ומחוי דכולה מלתא משום שמחת יו"ט דכהן שזריך לה הוא חפ"ה אסור: **והני משום רשום איכא משום שזום ליכא.** אאמנעיתא קאי דקאמר אלו הן משום רשות וכי אין צהן משום שזום והלא אסרום כדאמרינן כל שחייבין ועילו אלמא כלהו לאאסורא והני בתראי משום מנזוה איכא צעשייתו ומשום שזום ליכא לאסרה צצבת צתמיה והלא אסרום והיכי פלגיניהו תנא דמתני' דצקמאי אדכר שזום וצאמנעי ובתראי לא אדכר שזום: ה"ק לא **מצעיא נר.** כלומר כולם משום שזום יש צהן והראשונים אסרו יש צהן ואין צהן לתלוז מנזוה והאמנעיים יש צהן שזום ואע"פ שיש צהן קלת מנזוה והאחרונים מנזוה גמורה הן ואעפ"כ גזרו עליהן שזום ולא זו אף זו קמני לא תימא קמאי הוא דאסירי דה"ל שזום גרידתא כלומר שעבר על השזום דאין עם עבירה זו שמך מנזוה אלא חפי' מנעי דה"ל שזום דאיכא רשות קצבות מנזוה גבה נמי אסור: **משילין פירות נר.** אלמא גזרו שזום על שבת שלא גזרו ביו"ט: הא ר' אליעזר. סיפא דקמני אין צין יו"ט לשבת דכל שזום דגזרו על שבת

גזרו על יו"ט ואפי' צהפסד ממון ר"א היא שלא התיר להעלות אותו ואת בנו מפני הפסד ממון. ורישא דקמני משילין ביו"ט מפני הפסד ממון ר' יהושע היא: **אוחו ואם בנו.** שאינן מותרין לשחוט שניהן היום: **דאפשר לאערומי.** דלא מוכחא מילתא דלהלנת ממונו מכוין דהרואה אומר הראשון שהעלה כחוש הוא והשני יפה הימנו: **אכל הכא לא אפשר לאערומי.** דהכל יודעין שלא יניחו ואינו עושה אלא להציל ומזולתין באיסור יו"ט: **אין מוציאין אם הקטן וכו'.** דלא הותרה הוצאה שלא ללוך וגבי טלטול שלא ללוך נמי גורינן ואפי' גבי הפסד ממון. ולצ"ה דאמרי הוצאה שלא ללוך מותרת מה"ט צטלטול נמי לא גזור רבנן: **אטו עלטול לאו צורך הוצאה הוא.** תחילת הוצאה ע"י טלטול היא וכל מה שגזרו אינו אלא משום הוצאה. והאי דלא גזרו על טלטול כלים ואוכלים מפני שלא יוכלו לעמוד צהן לצטול עונג שבת ושמחת יו"ט: **בתרנ' כההמה והכלים כרגני הבעלים.** אין אדם יכול להוליכה ביו"ט אלא צמקוס שבעליה יכולין לילך ואם לא ערב יש לה אלפים לכל רוח העיר ואם ערב לצפון גם היא תלך לצפון ולא לדרום: **ושאינן מיוחדין.** לאחד מהן אלא לכולן: **הרי אלו צמקוס שהולינן.** למקוס שכולן יכולין לילך מותר להוליך את הכלים. אבל אם ערב אחד מהם לטרף אלפים לצפון והשאר לא עירבו הוא מעכב על ידם מלהוליכם לדרום אפי' פסיעה אחת מפני חלקו והן מעכבין על ידו מלהוליכם לצפון אלא אלפים שהן מותרין צהן: **הרי הוא כרגני השואל.** שהרי קנה שציתמו אצלו צין השמשות דצין השמשות שהא כניסת היום קונה שציתה: **ציו"ט.** ואם שאלו ביו"ט משחשכה: **הרי הוא כרגני המשאיל.** לפי שקנה שציתה אצל בעליו: **האשה ששאלה מחברתה פגלון.** לקדמתה: **ומים ומנח לעיספה הרי אלו.** הקדרה והעיסה: **כרגני שסיהן.** אין מוליכות אותם אלא למקוס ששמייהן יכולות לילך דכיון דציו"ט שאלה קנו התצולין או המים והמנח שציתה אצל בעליהן: **שאין צהן ממש.** אין ניכרות לא בצקדרה ולא בעיסה הלכך אין מעכבות הולכתן. ובגמ' ט מוקי לה בתצשיל עבה שאין המים ניכרים זו. ובמנח לא פליג דמוקמינן לה בגמ' ט צמנח אסתרוקנית שהיא גסה וניכרת: **גב' מחני'.** דקמני המוסר צהמתו לרועה ביו"ט הרי אלו כרגני הבעלים ולא כרגלי הרועה

לו.

משום מקה וממכר. פרש"י דלמקח וממכר דמו שמוציאן מרשותו לרשות הקדש ומקח וממכר אסור מן המקרא דכתיב ממנזוה חפצך ודבר דבר אי נמי מקח וממכר אתי לידי כתיבת שטרי מכירה ואם תאמר הוי לה גזרה לגזרה כולה חדא גזרה א:

ורמיניהו משילין פירות דרך ארובה וכו'. ומימה דאמרינן במגילה (דף י::) אין צין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש צלצד ואמאי לא פריך ליה ממשילין ט וכו' וע"ק אמאי לא פריך לאלתר מצ"ה דמתירין הוצאה ביו"ט שלא ללוך ובשבת אסור וי"ל דהתם לא פריך מנמנני משום שהיה יודע שהיה יכול לדחות דהא דקאמר התם אין צין יו"ט לשבת כו' ה"מ דברים שהן דאורייתא אבל מיילי דרבנן איכא טובא צייניהו והכא מייירי צצבות דרבנן ולכן לא מיימי מהוצאה דאיסורא דאורייתא ומ"מ קאמר שפיר צסמון הא צ"ש דהכי מדמה דכיון דצ"ש מחמירין גבי הוצאה שלא ללוך קך הם מחמירים גבי טלטול דרבנן דממסיק צצמקנא דטלטול משום הוצאה הוא דאסור: ושמואל

דרוך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת אמר רב יוסף לא קשיא הא ר"א הא ר' יהושע דתניא א אותו ואת בנו שנפלו לבור ר"א אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ושוחטו והשני עושה לו פרנסה במקומו כדי שלא ימות ר' יהושע אומר **מעלה את הראשון ע"מ לשוחטו ואינו שוחטו והחור ומערים כאן לא קאמר ר"א התם אלא דאפשר בפרנסה אבל הכא דלא אפשר בפרנסה לא א"נ עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם אלא דאפשר לאערומי אבל הכא דלא אפשר לאערומי לא אלא אמר רב פפא לא קשיא הא בית שמאי הא בית הלל דתנן **ב"ש** אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לרה"ר וב"ה מתירין דלכא לא היא עד כאן לא קא אמרי בית שמאי התם אלא אהוצאה אבל אמלטול לא אטו מלטול לאו צורך הוצאה הוא: **בתרנ' ט** דהבתמה והכלים כרגלי הבעלים ה המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי אלו כרגלי הבעלים וכלים המיוחדין לאחד מן האחין שבבית הרי אלו כרגליו ושאינן מיוחדין הרי אלו במקום שהולכין והשואל כלי מחבירו מעיו"ט כרגלי השואל ביו"ט כרגלי המשאיל וכן האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעיסתה הרי אלו כרגלי שתיהן **ו**ר' יהודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש: **גב' מתניתין דלא****

דרוך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת אמר רב יוסף לא קשיא הא ר"א הא ר' יהושע דתניא אותו ואת בנו שנפלו לבור ר"א אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ושוחטו והשני עושה לו פרנסה במקומו כדי שלא ימות ר' יהושע אומר **מעלה את הראשון ע"מ לשוחטו ואינו שוחטו והחור ומערים כאן לא קאמר ר"א התם אלא דאפשר בפרנסה אבל הכא דלא אפשר לאערומי אבל הכא דלא אפשר לאערומי לא אלא אמר רב פפא לא קשיא הא בית שמאי הא בית הלל דתנן **ב"ש** אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לרה"ר וב"ה מתירין דלכא לא היא עד כאן לא קא אמרי בית שמאי התם אלא אהוצאה אבל אמלטול לא אטו מלטול לאו צורך הוצאה הוא: **בתרנ' ט** דהבתמה והכלים כרגלי הבעלים וכלים המיוחדין לאחד מן האחין שבבית הרי אלו כרגליו ושאינן מיוחדין הרי אלו במקום שהולכין והשואל כלי מחבירו מעיו"ט כרגלי השואל ביו"ט כרגלי המשאיל וכן האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעיסתה הרי אלו כרגלי שתיהן **ו**ר' יהודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש: **גב' מתניתין דלא****

גזרו על יו"ט ואפי' צהפסד ממון ר"א היא שלא התיר להעלות אותו ואת בנו מפני הפסד ממון ר' יהושע היא: **אוחו ואם בנו.** שאינן מותרין לשחוט שניהן היום: **דאפשר לאערומי.** דלא מוכחא מילתא דלהלנת ממונו מכוין דהרואה אומר הראשון שהעלה כחוש הוא והשני יפה הימנו: **אכל הכא לא אפשר לאערומי.** דהכל יודעין שלא יניחו ואינו עושה אלא להציל ומזולתין באיסור יו"ט: **אין מוציאין אם הקטן וכו'.** דלא הותרה הוצאה שלא ללוך וגבי טלטול שלא ללוך נמי גורינן ואפי' גבי הפסד ממון. ולצ"ה דאמרי הוצאה שלא ללוך מותרת מה"ט צטלטול נמי לא גזור רבנן: **אטו עלטול לאו צורך הוצאה ע"י טלטול היא וכל מה שגזרו אינו אלא משום הוצאה.** והאי דלא גזרו על טלטול כלים ואוכלים מפני שלא יוכלו לעמוד צהן לצטול עונג שבת ושמחת יו"ט: **בתרנ' כההמה והכלים כרגני הבעלים.** אין אדם יכול להוליכה ביו"ט אלא צמקוס שבעליה יכולין לילך ואם לא ערב יש לה אלפים לכל רוח העיר ואם ערב לצפון גם היא תלך לצפון ולא לדרום: **ושאינן מיוחדין.** לאחד מהן אלא לכולן: **הרי אלו צמקוס שהולינן.** למקוס שכולן יכולין לילך מותר להוליך את הכלים. אבל אם ערב אחד מהם לטרף אלפים לצפון והשאר לא עירבו הוא מעכב על ידם מלהוליכם לדרום אפי' פסיעה אחת מפני חלקו והן מעכבין על ידו מלהוליכם לצפון אלא אלפים שהן מותרין צהן: **הרי הוא כרגני השואל.** שהרי קנה שציתמו אצלו צין השמשות דצין השמשות שהא כניסת היום קונה שציתה: **ציו"ט.** ואם שאלו ביו"ט משחשכה: **הרי הוא כרגני המשאיל.** לפי שקנה שציתה אצל בעליו: **האשה ששאלה מחברתה פגלון.** לקדמתה: **ומים ומנח לעיספה הרי אלו.** הקדרה והעיסה: **כרגני שסיהן.** אין מוליכות אותם אלא למקוס ששמייהן יכולות לילך דכיון דציו"ט שאלה קנו התצולין או המים והמנח שציתה אצל בעליהן: **שאין צהן ממש.** אין ניכרות לא בצקדרה ולא בעיסה הלכך אין מעכבות הולכתן. ובגמ' ט מוקי לה בתצשיל עבה שאין המים ניכרים זו. ובמנח לא פליג דמוקמינן לה בגמ' ט צמנח אסתרוקנית שהיא גסה וניכרת: **גב' מחני'.** דקמני המוסר צהמתו לרועה ביו"ט הרי אלו כרגלי הבעלים ולא כרגלי הרועה

עד כאן לא קשרי ר' יהושע התם אלא בהערמה דמחוי כמעלהו לשוחטו, אבל להשיל פירות בהריא משום שלא יפסדו לא. ונדחה זה, ושני רב פפא לא קשיא מתניתין דמשילין בית הלל דמתירין ומנני' דהכא בית שמאי היא, דתנן אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לרשות הרבים ובית הלל מתירין. וטרינן לאוקומה למתניתין אפילו לבית שמאי דטלטול בעלמא הוא ונדחה. וכרב פפא קי"ל דהא דקתני אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד דברי בית שמאי הן, ובית הלל פליגי עליהו. וירושלמי אין בין יו"ט כו', והא סקילה בשבת ואין סקילה ביו"ט, כרת בשבת ואין כרת ביו"ט, מכות ביו"ט ואין מכות בשבת, וא"ת בדברים שיש בהן אוכל נפש, והא קתני משילין פירות ביו"ט כו', ועוד שוחקין עצי בשמים למילה ביו"ט אבל לא בשבת, א"ר יוסי והוא שמל, ותו התני מודים חתמים לר' מאיר בחותמות שבקרקע כו'. מהו להדליק נר של בטלה, א"ר אבינא תני בית שמאי אסורים ובית הלל מתירים. [מתני']

^[1] א) ציל מנזוה שזום ליכא והני משום מנזוה איכא משום רשות לטו: ב) צתוספתא דלמילין פ"ד ושם גני' אלו הן משום רשות לא דנין וכו' ולא מיננין ואלו הן משום מנזוה לא מקדשין וכו' וכלי"

^[2] א) ציל מנזוה שזום ליכא והני משום מנזוה איכא משום רשות לטו: ב) צתוספתא דלמילין פ"ד ושם גני' אלו הן משום רשות לא דנין וכו' ולא מיננין ואלו הן משום מנזוה לא מקדשין וכו' וכלי"